

Parc de Can Sostres - Torrelles de Llobregat

www.antlaformiga.org - ant.laformiga@gmail.com

FESTA MAJOR DE SANT MARTÍ

dissabte, 13 de novembre del 2021,
de les 10,30 hores fins el migdia
a la plaça de l'Ajuntament

Taller de construcció de menjadores per als ocells

Es donaran totes les peces tallades a mida i només cal clavar els claus
Cal portar un martell
Les persones que hi participin tindran dret a emportar-se una menjadora
Les participants que no siguin membres de l'ANT, si volen endur-se una menjadora, hauran de donar 8 euros pels materials
Les menors d'edat hauran d'anar acompanyades d'una persona adulta
L'ANT no es fa responsable de qualsevol possible lesió durant l'activitat
No cal inscripció prèvia

Organitzat per l'

ant.laformiga@gmail.com
www.antlaformiga.org

Coincidint amb la celebració de la Festa Major de Sant Martí, a Torrelles de Llobregat, l'ANT ha programat diverses activitats.

El dissabte, 13 de novembre, al matí, des de les 10,30 hores fins al migdia, a la plaça de l'Ajuntament es realitzarà un **taller de construcció de menjadores per als ocells**. La participació és lliure però les persones que no siguin membres de l'ANT hauran de donar 8 euros pels materials si es volen endur una de les menjadores del taller amb cacauet.

Fins el 15 d'octubre es podien presentar les fotografies a l'**11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc**. Amb les fotografies seleccionades impreses en paper, es reunirà el jurat, el dilluns, 8 de novembre, a les 20 hores, a la masoveria de can Sostres, per atorgar els premis.

L'acte del lliurament dels premis del concurs es realitzarà el dijous, 18 de novembre, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Pompeu Fabra, després de la presentació de la nova edició del bloc "**Flors silvestres de Torrelles de Llobregat**" realitzat per Rosa Mut, que s'incorporarà al web de la nostra entitat.

Les divuit fotografies seleccionades, sis de cada apartat, estaran exposades a la Biblioteca Pompeu Fabra entre el 18 i el 30 de novembre.

11è CONCURS DE FOTOGRAFIA NATURALISTA TORRELLENC

Presentació de les fotografies al concurs, de l'1 al 15 d'octubre, a l'adreça electrònica:
ant.laformiga@gmail.com

TORRELLES DE LLOBREGAT
SANT MARTÍ 2021

ANT Sant Martí 2021

Dijous, 18 de novembre, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Pompeu Fabra,

Presentació del bloc:

Flors silvestres de Torrelles

*Petit recull de la flora del nostre entorn
Usos i curiositats*

Tot seguit,

Acte de lliurament dels premis
de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc

Inauguració de l'exposició de les fotografies seleccionades del concurs

Del 18 al 30 de novembre, a la Biblioteca Pompeu Fabra

Exposició de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc

A dalt, imatges de les activitats de l'ANT realitzades per Sant Martí del 2019.

Per Sant Martí de l'any 2019 ja es va realitzar un taller de menjadores per als ocells.

També es va fer el 10è Concurs de fotografia naturalista i es va presentar el nou Catàleg d'arbres singulars.

Acompanyem aquest full informatiu amb el número 234 de la Col·lecció Documents d'ant, amb el títol **“Una pàtria d'aigües”**. L'hem confeccionat amb un article de Jaume Terradas publicat al bloc del CREAM en la seva habitual secció d'Els apunts de Jaume Terradas.

Tracta sobre la història contemporània i la situació actual del delta del Mekong, generalitzant la seva problemàtica, amb la situació vulnerable de tots els deltes, degut a l'escalfament global, la pujada del nivell del mar, la subsidència per la falta d'aportacions de sediments i l'expansió urbana. Tal i com passa amb els deltes de l'Ebre i del Llobregat.

Com a complement, a continuació, reproduïm un altre article del bloc del CREAM sobre el delta del Llobregat.

La Ricarda, l'última peça del delta del Llobregat?

19 de setembre 2021

Si el delta del Llobregat fos un avió, la Ricarda en seria una peça molt important (qui sap si la darrera) que sustenta el complex funcionament del delta. Un espai impossible de treure sense fer trontollar tota la resta de l'ecosistema i els serveis ambientals que proporciona a tota la població. Voleu saber per què?

Joan Pino explicant el valor ambiental de La Ricarda al diari ARA. Font: Ara.cat

Et llesves, fas un cafè, unes torrades i cap a la feina. De camí, passes, com cada dia, davant un riu o un estany i resulta que avui s'hi han acumulat centenar de peixos morts. Entre despertador i despertador sembla que ha mort un ecosistema. Com pot ser? Tan ràpid? Els ecosistemes estan conformats per diverses peces i van deixant de funcionar a mesura que es van perdent aquestes peces, de manera imperceptible. Justament, La Ricarda és això per al delta del Llobregat: una peça molt important (qui sap si la darrera) que sustenta el complex funcionament del delta. Impossible de treure sense fer trontollar tota la resta de l'ecosistema i els serveis ambientals que proporciona a la població.

"Els ecosistemes són com un avió i la nostra alteració dels mateixos va traient els cargols d'aquest avió. Podria ser que la Ricarda fos un dels darrers cargols del delta", Joan Pino.

"Els hàbitats del Delta cada cop estan més fragmentats i això fa que tot el funcionament del delta comenci a trontollar. Hem d'imaginar-nos que els ecosistemes són com un avió i la nostra alteració dels mateixos va traient els cargols d'aquest avió. Si traiem el darrer cargol acaba caient. De fet, aquesta és la història que hem pogut veure recentment en d'altres ecosistemes aquàtics com la mar Menor. En aquest sentit, podria ser que la Ricarda fos un dels darrers cargols del delta", segons en Joan Pino, director del CREAM i catedràtic de la UAB. D'altra banda, crear noves llacunes en altres punts com a compensació d'aquest cost ambiental pot ser poc efectiu, com ja s'ha demostrat en les actuacions realitzades a la Roberta, l'Illa o Cal Tet.

En la mateixa línia Annelies Broekman, investigadora del CREAM experta en aigua i canvi global, ho relaciona amb un càlcul poc acurat dels costos i beneficis que es necessiten per mantenir aquests “avions” que suposen els espais naturals: “l’espai de la Ricarda és insubstituïble, i en cap moment s’han calculat els costos de perdre totes les funcions que aporten les zones humides del Delta. No ens hem parat a pensar que als beneficis que s’esperen dels nous llocs de feina o del tràfic aeri se li hauria de descomptar el cost de, per exemple, un increment de la salinització dels aqüífers. Amb el temps es comprometria l’abastament d’aigua potable, industrial i agrícola. Definitivament l’ampliació de l’aeroport és un molt mal negoci per al territori”, alerta l’experta Annelies Broekman.

Tal i com el director indica, “el cost ambiental zero no existeix”, però hi ha diverses alternatives a l’ampliació de l’aeroport. Si no ens replantegem la manera de tenir cura del nostre territori, posant la conservació dels ecosistemes al centre, podríem trobar-nos que entre despertador i despertador d’aquesta setmana es torni a perdre un altre paratge tan valuós per al nostre país.

Un oasis de biodiversitat en mig de la metròpolis

“El delta del Llobregat concentra molta diversitat de flora i fauna i és especial per la seva situació en mig d’una àrea metropolitana que concentra milions de persones. De fet, a l’estany de la Ricarda hi ha localitats naturals que allotgen una biodiversitat única a tot Catalunya”, explica l’ecòleg, Joan Pino. L’equilibri entre l’aigua dolça dels estanys i el riu i la salada que entra des del mar configura un paisatge en mosaic amb pinedes, canyissars i jonqueres; hi trobem espècies de plantes i d’ocells amb una distribució molt restringida al nostre territori i les pinedes acullen bona part de les orquídiades conegudes a Catalunya, entre d’altres. També la fauna és digna d’estudi i protecció: hi viuen tortugues autòctones i fins a 43 espècies d’ocells incloses a les directives europees.

L’espai agrícola i natural del delta ha anat patint retallades successives per encabir-hi el creixement urbanístic dels municipis i situar-hi uns dels ports i aeroports més importants de l’Estat. Això ha fet que perdés progressivament part de la seva biodiversitat i la qualitat ambiental.

Fa 34 anys va aprovar-se la primera figura de protecció de l’espai natural del delta, sota el Decret 226/1987, que declarava les seccions de la llacuna de la Ricarda-Ca l’Arana i del Remolar-Filipines com a reserves naturals parcials. Més recentment, i arrel d’una sentència del Tribunal Suprem del 2012, també va ser inclòs a la Xarxa Natura 2000 pel seu interès com a Zona d’Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) i Llocs proposats d’Importància Comunitària (LIC) per la contribució a restaurar els hàbitats naturals europeus que exerceix. Tot i això, l’espai agrícola i natural ha anat patint retallades successives per encabir-hi el creixement urbanístic dels municipis que acull i situar-hi uns dels ports i aeroports més importants de l’Estat. Això ha fet que perdés progressivament part de la seva biodiversitat i la qualitat ambiental.

L’aigua que beuen els municipis propers

Les llacunes de la Ricarda i el Remolar, i l’ecosistema del delta en general, no només juguen un paper primordial com a punt de biodiversitat, sinó que també ofereixen diversos serveis ambientals a tota la població, com són el lleure – que tant important ha estat en aquests temps de pandèmia- i la regulació de l’aigua. Totes dues llacunes evaquen les grans inundacions i mantenen barreres hidràuliques a la intrusió marina, cosa que permet el manteniment dels aqüífers d’aigua dolça del delta.

“Davant la situació de canvi climàtic que es preveu per Catalunya, les inundacions i tempestes marines seran més freqüents i faran que l’aeroport, el port, les zones urbanes i els camps del Delta s’inundin habitualment. Són justament les zones humides com la Ricarda les que tenen la funció d’absorbir aquestes aigües, perquè afavoreixen que s’infiltrin al subsòl. Així que més que ampliar l’aeroport, s’ha de pensar que en molts pocs anys podria ser que ja no pogués ubicar-se on és ara i menys si fem desaparèixer l’espai natural que el protegeix. Actualment ja s’està bombejant l’aigua per evitar-ho amb un sistema de drenatge artificial que no és sostenible en el temps”, ens comenta l’ecòloga del CREAM.

Broekman també forma part de la Taula del Llobregat, una xarxa d’entitats creada amb la col·laboració del CREAM que treballa per evidenciar com s’interrelacionen diversos aspectes del sistema complex que és la conca del Llobregat, incloent la part econòmica i social. “No podem oblidar que el Delta es el tram final de tot un riu que neix al Berguedà i que s’ha de valorar com a un conjunt: aquest lloc concret rep els impactes d’aigües amunt, i determina la qualitat que tindrà l’aigua del mar on arriba, la dinàmica de la sorra a la línia costanera i l’estat dels aqüífers. Les masses d’aigua mai es poden mirar de manera deslligada del territori, així com ho confirma la legislació europea d’aigües”, afegeix l’experta.

Verónica Couto Antelo

Tècnica de Comunicació del CREAM des del 2016. Apassionada del món natural i la seva divulgació. Biòloga (UB) i màster en comunicació científica (BSM-UPF).

RECULL DE PREMSA

Acompanyem aquest full informatiu amb un recull de premsa, el número 152 dins de la col·lecció, que porta el títol “El delta del Llobregat”.

Es tracta d'informacions publicades als diaris El Punt Avui i La Vanguardia, i al digital elbaix.cat, publicades entre el setembre i l'octubre del 2021, sobre la sol·licitud d'una auditoria ambiental del delta del Llobregat per part de l'ajuntament del Prat i la concessió de les compensacions pendents d'actuacions anteriors.

A continuació reproduïm el comunicat de l'ajuntament del Prat de Llobregat extret del web municipal i, després, l'acord pres al Consell Ciutadà de Sostenibilitat de Barcelona, extret del web de Depana.

L'Ajuntament del Prat reclama una auditoria ambiental al delta i el compliment de les compensacions ambientals acordades fa 20 anys després de l'anterior ampliació de l'aeroport

L'Ajuntament del Prat denuncia que s'han incomplert diverses de les compensacions ambientals acordades pel que fa a la protecció del sistema hidrològic i de les llacunes, la restauració d'hàbitats, la creació de corredors biològics i la conservació de la fauna i dels hàbitats naturals prioritars dels espais protegits

dilluns, 18 octubre, 2021

L'Ajuntament del Prat de Llobregat ha reclamat avui que es faci una auditoria ambiental per conèixer amb exactitud quina és la situació actual del delta del Llobregat i l'impacte que tenen les infraestructures ja en funcionament en aquest entorn, com l'aeroport i el port, i d'altres actuacions desenvolupades en aquesta zona sobre els espais naturals. Amb aquesta auditoria, que es demanda a les diferents institucions implicades, la Generalitat, l'Estat i la Unió Europea, es volen determinar les compensacions ambientals a realitzar per la falta d'efectivitat de les mesures acordades.

El consistori reclama el compliment de les mesures de compensació ambientals acordades després de l'anterior ampliació de l'aeroport incloses a la DIA (Declaració d'Impacte Ambiental) de 2002, moltes de les quals no s'han executat o no han funcionat, tal com va denunciar la Comissió Europea el passat mes de febrer. En aquest sentit, l'Ajuntament del Prat ha reclamat en diverses ocasions a l'Estat i a la Generalitat, com a organismes competents, que desenvolupin les mesures de compensació pendents -vinculades a la protecció del

sistema hidrològic superficial i subterrani, la vegetació, els hàbitats naturals prioritars i la fauna, especialment pel que fa a la diversitat d'aus de la ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus)-, així com d'altres actuacions per protegir el litoral pratenc. A la Generalitat, li correspon desenvolupar el Pla de protecció dels espais naturals del delta del Llobregat i, a Aigües Ter Llobregat, l'aportació de sorra sobre l'antiga platja de la Ricarda en compensació per la construcció del tub de captació de la dessaladora.

Per contribuir a l'anàlisi de la situació dels espais naturals del delta, el consistori ha elaborat el document “**Síntesi dels dictàmens encarregats per l'Ajuntament del Prat sobre la possible ampliació de l'aeroport de Barcelona-El Prat**”.

L'informe resumeix les conclusions de diferents estudis que ha encarregat a organitzacions i experts sobre diferents temes vinculats a aquesta qüestió (sobre l'impacte ecològic i hidrològic, les possibilitats d'oposar-se legalment a l'ampliació, les necessitats de connexió ferroviària del sistema aeroportuari català, l'existència d'alternatives en l'operació en el funcionament de l'aeroport del Prat, etc.).

A partir de les conclusions d'aquest informe relacionades amb les condicions ambientals i ecològiques del delta, el director d'Acció Ambiental i Energia de l'Ajuntament del Prat, Joan Herrera; la gerent del Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat, Maria José Albaladejo, i altres membres del personal del Consorci; i Narcís Prat, professor emèrit d'ecologia de la UB i expert en sistemes aquàtics han explicat avui als mitjans de comunicació les conseqüències de la desprotecció d'aquesta zona. Ho han fet durant una visita per diferents punts dels espais naturals del delta.

Escàs desenvolupament del corredor biològic: no s'ha assolit la connectivitat ecològica entre la Ricarda i el Remolar

Per mostrar l'escàs nivell de desenvolupament del corredor biològic entre la Ricarda i el Remolar, un dels punts visitats ha estat el passeig de la Platja, davant de la Casa Coderch. Es tracta de la seu de l'antic club de golf del Prat de Llobregat, que

es va traslladar a Terrassa després que els seus terrenys resultessin afectats per l'anterior ampliació de l'aeroport, si bé la Casa Coderch va restar en peu i ha restat en desús des d'aleshores. Aquesta zona s'hagués pogut reordenar i renaturalitzar si s'hagués completat el corredor biològic, de prop de 90 hectàrees, que preveia la DIA de 2002.

Diversos motius han impedit completar el corredor, entre ells la manca de definició d'objectius concrets de connectivitat i de recursos econòmics per protegir la biodiversitat.

Moltes altres zones, també dins del terme municipal de Viladecans, s'han vist afectades pel fet que no s'hagin completat les previsions de corredors biològics de la DIA de 2002. Un dels incompliments més flagrants es deu a la construcció d'una zona d'aparcaments per a serveis aeroportuaris, que ocupa una zona de 7,4 hectàrees en terrenys catalogats com a Xarxa Natura 2000 i ZEPA, en l'entorn per on hauria de passar el corredor biològic entre els espais naturals del Remolar-Filipines i els Reguerons a través de les maresmes de Can Sabadell. Al municipi de Viladecans, tampoc s'ha fet la restauració ambiental de les pinedes litorals dels antics càmpings Filipines i Ballena Alegre, que constitueixen el corredor biològic entre els espais del Remolar-Filipines i la llacuna de la Murtra.

Més mesures per fer front a la regressió del litoral

Durant la visita, l'equip tècnic i d'experts també ha subratllat la necessitat de planificar una intervenció integral a la costa per tal de garantir l'aportació de sediments i d'altres mecanismes de protecció del litoral, per evitar el seu retrocés. Més enllà d'aquesta intervenció integral, que derivaria d'aquesta auditoria, cal garantir el compliment de la DIA pel que fa a la construcció del tub que aporta aigua de mar al seu pas per l'antiga platja de la Ricarda (aportació de més de 80.000 m3 de sorra).

Cal revertir la pèrdua de llacunes, zones humides i recursos hídrics

Finalment, un altre dels punts visitats ha estat la llacuna de Cal Tet, situada entre la Ricarda i la llera del riu Llobregat. En aquest espai, s'ha exposat la necessitat de protegir millor llacunes, zones humides i en general tot el sistema hidrològic (superficial i subterrani) dels espais naturals del delta del Llobregat.

En aquest sentit, l'informe de l'Ajuntament del Prat indica que només s'ha creat una hectàrea de zones humides, davant de les 40 que es van eliminar arran de la darrera ampliació de l'aeroport. A més, exposa que la construcció de la terminal 1 ha generat un impacte imprevist i irreversible de pèrdua de recursos hídrics, no previst en la DIA del 2002.

En el cas concret de la Ricarda, l'informe assenyala que l'aportació de recursos hídrics a aquest estany per part d'Aena (0,288 hm3/any) està molt per sota dels compromisos establerts a la DIA de 2002 (0,458 hm3/any) i és molt inferior a la que estudis més actualitzats sobre el tema, com el que l'Ajuntament va encarregar el 2018 sobre el funcionament hidràulic de la llacuna, han establert com a necessaris (1 hm3/any). Com a conseqüència de la insuficient aportació de recursos hídrics, s'ha produït una pèrdua dràstica de la biodiversitat de la Ricarda i un fort empitjorament de la qualitat de les aigües de l'estany. Les alternatives s'han traslladat de forma reiterada a les administracions competents, com ara la construcció d'un tub des de la bassa de l'illa, on estan els cargols d'arquímides que buiden l'aqüífer superficial per part d'AENA, per garantir aportacions extraordinàries d'una aigua que va avui al mar, o el tractament extra de l'aigua regenerada per treure el fòsfor i els nitrats i que sigui aigua de qualitat, per ser aportada a la Ricarda i a Cal Tet.

El Consell Ciutadà per la Sostenibilitat es posiciona sobre l'ampliació de l'aeroport

oct. 4, 2021

A la reunió celebrada el 22 de setembre de 2021 es va dur a terme una de les habituals reunions del **Consell Ciutadà per la Sostenibilitat**. En aquest ocasió, la trobada va girar entorn al posicionament d'aquest Consell sobre l'ampliació de l'aeroport.

Amb vuit vots a favor, cinc en contra i set abstencions, el Consell va aprovar el següent text de posicionament en relació a l'ampliació de l'aeroport del Prat presentada per Depana i Eco-union, amb una esmena proposada per l'SCEA:

“En l'actual context d'emergència climàtica declarada, de crisi de la biodiversitat constatada i atès el valor ecològic dels espais naturals i agrícoles del Delta del Llobregat per l'espai metropolità barceloní i pel conjunt del planeta, el Consell Ciutadà per la Sostenibilitat de Barcelona:

Insta les administracions competents a fer efectives les compensacions i reparacions ambientals pendents des de la darrera ampliació de l'Aeroport de Barcelona – El Prat i la construcció d'altres infraestructures, d'acord amb el que demanda la Comissió europea.

Insta les administracions competents a desenvolupar les polítiques i estratègies necessàries per assolir els objectius de reducció d'emissions de l'aviació i els aeroports, tal i com la Llei de Canvi Climàtic de l'Estat indica en la disposició addicional quarta, i de transició justa, en el article 27.

I expressa el seu ferm rebuig al projecte d'ampliació de l'aeroport de Barcelona presentat per Aena”.

Es pot llegir l'acta de la reunió a la següent adreça. <https://www.decimim.barcelona/assemblies/consellsostenibilitat>

20è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

Aquests eren els noms correctes de les espècies (el nom científic i els populars en català, castellà i anglès), de les últimes sis fotografies del concurs corresponents als mesos de juliol, agost i setembre.

Foto nº 13:	<i>Mergus serrator</i> Red-breasted Merganser	Bec de serra mitjà Serreta Mediana
Foto nº 14:	<i>Emberiza calandra</i> Corn Bunting	Cruixidell Triguero
Foto nº 15:	<i>Falco eleonora</i> Eleonora's Falcon	Falcó de la reina Halcón de Eleonora
Foto nº 16:	<i>Circus pygargus</i> Montagu's Harrier	Arpella cendrosa Aguilucho Cenizo
Foto nº 17:	<i>Oenanthe leucura</i> Black Wheatear	Còlit negre Collalba Negra
Foto nº 18:	<i>Galerida theklae</i> Thekla Lark	Cogullada fosca Cogujada Montesina

Reproduïm les dues fotografies del mes de setembre i, a continuació, el text enviat per Sergi Sales aclarint les respostes.

Les solucions del setembre:

Foto nº 1: **Còlit negre** (*Oenanthe leucura*)- Belchite. Femella, per això es veu marró i no negra.

Foto nº 2: **Cogullada fosca** (*Galerida theklae*)- Belchite. El fet de tenir cresta, i sense blanc pur a les rectrius externes, ens indica que és un ocell dins el grup dels alàudids i en concret una cogullada.

Per diferenciar fosca de comuna, a la foto es veuen els 3 trets més característics:

- El pit clarament pigallat que recorda a un tord/titella.
- El color de les aixelles.
- Es veu lleugerament el color rogenç del carpó.

Adjunto la classificació.

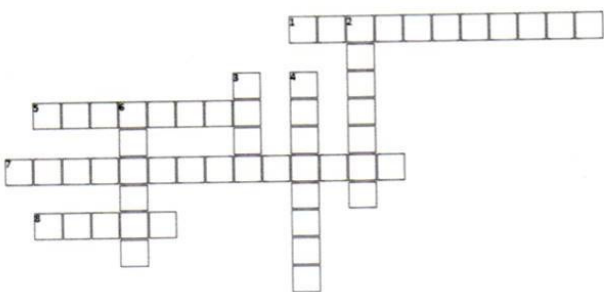
Sergi Sales

20è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

Publiquem ara la classificació del 20è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus, comptant la puntuació corresponent a les divuit fotografies dels mesos de gener a setembre i a les dues proves extra, i, en cas d'empat, per ordre temporal de les respostes donades.

35,2	PUNTS:	Mayca Martí
31,2	PUNTS:	Tomás Blasco
29,1	PUNTS:	Enric Morera
27,2	PUNTS:	Núria Rodríguez
25,65	PUNTS:	Pep Domènech
24,95	PUNTS:	Maria Mira
24,25	PUNTS:	Francina Turon
21,9	PUNTS:	Sandra Morujo
20,75	PUNTS:	Vicenç Roig
18	PUNTS:	Lluís Estrada
15,6	PUNTS:	Bet Meján
13,5	PUNTS:	Alba Palomo
8	PUNTS:	Francesc Capdevila
6	PUNTS:	Montse Puig
4	PUNTS:	Israel Estopà

OCELLS AMAGATS

Horizontals

- 1 Remenar fins trobar les llavors.
- 5 Ocell sastre.
- 7 S'ho acaba tot.
- 8 El seu nom en castellà es diu com una ciutat suïssa.

Verticals

- 2 Ocell copròfag.
- 3 Ocell amb el que podríem construir edificis.
- 4 Rapinyaire que depèn de la sang freda.
- 6 El més petit de la superfície.

Encreuat de la tercera prova extra

Aquestes eren les dues fotografies corresponents al mes d'octubre. Calia contestar-les abans del 31 d'octubre.

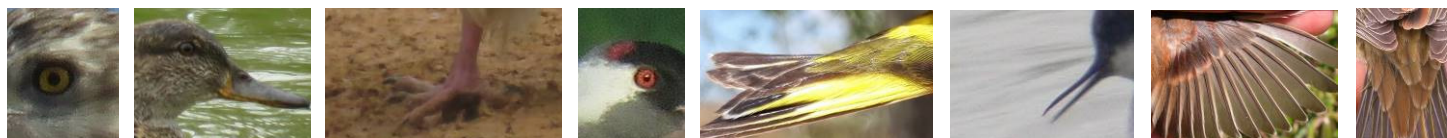
L'encarregat del concurs va enviar la tercera prova extra el 7 d'octubre. A continuació reproduïm el text del correu i les 8 fotos.

Hola,
Provarem una cosa nova.

Cal esbrinar el nom dels 8 ocells amagats (0.25 punts per espècie) i ho teniu molt fàcil perquè hi han dues grans pistes, o a través de les fotografies o de l'encreuat.

Cal relacionar cada espècie amb la seva imatge.

Sergi Sales

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES

Aquestes són les observacions del setembre del 2021 de les quals hem rebut comunicació. Dins Natusfera hi ha el projecte "Observacions ornitològiques ANT" amb més observacions ornitològiques del municipi de Torrelles de Llobregat.

S'hi pot accedir des del web de l'ANT o a l'adreça <https://natusfera.gbif.es/projects/observacions-ornitologiques-ant>

Sit negre (*Emberiza cia*) (1 ex.) observat a can Querol

Diumenge, 31 d'octubre del 2021, a les 16,55 hores.

Observador: Vicenç Roig

Titella (*Anthus pratensis*) (1 ex.) observat a l'esplanada de can Balasc de baix.

Diumenge, 31 d'octubre del 2021, a les 16,35 hores.

Observador: Vicenç Roig

Picot garser gros (*Dendrocopos major*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Diumenge, 31 d'octubre del 2021, a les 11,28 hores.

Observadora: Isabel Mora

Pit-roig (*Erithacus rubecula*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Diumenge, 31 d'octubre del 2021, a les 9,25 hores.

Observadora: Isabel Mora

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.

Dissabte, 30 d'octubre del 2021, a les 9,12 hores.

Observadora: Isabel Mora

Lluer (*Carduelis spinus*) (1 ex.) observat a can Güell.

Divendres, 29 d'octubre del 2021, a les 12 hores.

Observador: Juan Mora

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) observat a can Coll.

Dimecres, 27 d'octubre del 2021, a les 12,57 hores.

Observadora: Neus Planas

Corb (*Corvus corax*) (30 ex.) observats a can Roig.

Dimecres, 27 d'octubre del 2021, a les 12,54 hores.

Observadora: Neus Planas

Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) (2 ex.) fotografiats a la passera del raval Perruca.

Dimecres, 27 d'octubre del 2021, a les 11,58 hores.

Observadora: Neus Planas

Bec de corall senegalès (*Estrilda astrild*) (2 ex.) observats a l'hort del Massana.

Dimecres, 27 d'octubre del 2021, a les 10,07 hores.

Observadora: Neus Planas

Grua (*Grus grus*) (36 ex.) observats volant per sobre el centre urbà i can Güell.

Dilluns, 25 d'octubre del 2021, a les 12 hores.

Observadors: Tomás Blasco i Ricard Nadal

Corb (*Corvus corax*) (60 ex.) observats ajocant-se als pins de la serra de can Roig.

Diumenge, 24 d'octubre del 2021, a les 18,50 hores.

Observador: Vicenç Roig

Bitxac comú (*Saxicola torquatus*) (1 ex.) observat ala pedrera de can Gallina.

Diumenge, 24 d'octubre del 2021, a les 18,20 hores.

Observador: Vicenç Roig

Blauet (*Alcedo atthis*) (1 ex.) observat a la riera, a can Casanoves.

Diumenge, 24 d'octubre del 2021, a les 17,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

Bernat pescaire (*Ardea cinerea*) (1 ex.) observat volant sobre la font del Cucut.

Diumenge, 24 d'octubre del 2021, a les 17,10 hores.

Observador: Vicenç Roig

Aligot comú (*Buteo buteo*) (2 ex.) + **Esparver** (*Accipiter nisus*) observats al turó de la Bruguera.

Dissabte, 23 d'octubre del 2021, al matí.

Observadora: Rosa Simon

Mastegatxes (*Ficedula hypoleuca*) (1 ex.) fotografiat a can Coll.

Dissabte, 23 d'octubre del 2021, a les 10,07 hores.

Observadora: Neus Planas

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (1 ex.) fotografiat al centre urbà

Dimarts, 19 d'octubre del 2021, a les 12,35 hores.

Observadora: Neus Planas

Mallerenga petita (*Periparus ater*) (2 ex.) fotografiats a can Coll.

Dimarts, 19 d'octubre del 2021, a les 12,35 hores.

Observadora: Neus Planas

Bec de corall senegalès (*Estrilda astrild*) (3 ex.) observats a l'hort del Massana.

Diumenge, 17 d'octubre del 2021, a les 18,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

Roquerol (*Phyonoprogne rupestris*) (4 ex.) observats al turó de la Bruguera.

Diumenge, 17 d'octubre del 2021, a les 11,22 hores.

Observadora: Neus Planas

Cabra boja (*Strix aluco*) (1 ex.) observat al centre urbà.

Dimarts, 12 d'octubre del 2021, a les 7 hores.

Observador: Ricard Nadal

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) (1 ex.) + **Cuereta torrentera** (*Motacilla cinerea*) (1 ex.) observats a la passera de can Gallina.

Diumenge, 10 d'octubre del 2021, a les 18,30 hores.

Observador: Vicenç Roig

Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) (10 ex.) observats a can Coll.

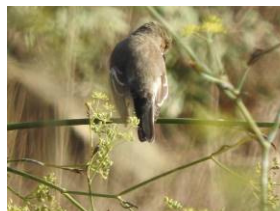
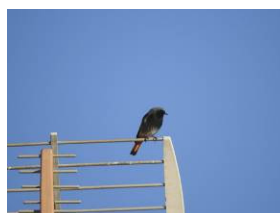
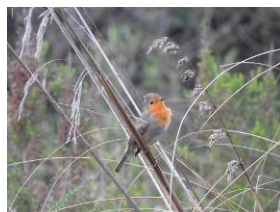
Dijous, 7 d'octubre del 2021, a les 17,51 hores.

Observadora: Neus Planas

Mastegatxes (*Ficedula hypoleuca*) (2 ex.) fotografiats al raval Pedró.

Dissabte, 2 d'octubre del 2021, a les 10,06 hores.

Observadora: Neus Planas

MENJADORES PER ALS OCELLS A L'HIVERN

dissabte, 13 de novembre del 2021,
de les 10,30 hores fins el migdia
a la plaça de l'Ajuntament

Taller de construcció de menjadores per als ocells

Es donaran totes les peces tallades a mida i només cal clavar els claus

Cal portar un martell

Les persones que hi participin tindran dret a emportar-se una menjadora

Les participants que no siguin membres de l'ANT, si volen endur-se una menjadora, hauran de donar 8 euros pels materials

Les menors d'edat hauran d'anar acompanyades d'una persona adulta

L'ANT no es fa responsable de qualsevol possible lesió durant l'activitat

No cal inscripció prèvia

Organitzat per l'

ant.laformiga@gmail.com

www.antlaformiga.org

A la dreta, Lluer (*Carduelis spinus*) en una menjadora amb cacauet, fotografiat el març del 2021. Arxiu.

Així com a finals d'hivern i principis de la primavera el grup d'ornitologia de la nostra entitat va recomanar la retirada de les menjadores per als ocells, ara, a la tardor, es recomana tornar-les a posar.

A la tardor i a l'hivern, és quan arriben els ocells hivernants provinents del nord d'Europa que s'allunyen dels freds més rigorosos en busca d'aliment. També és el temps més adequat per posar menjadores a l'abast dels ocells.

A l'esquerra, cartell del taller programat per la festa major de Sant Martí d'enguany.

Si es vol ajudar, amb una aportació d'aliment suplementari, als ocells i, alhora, es vol gaudir de la seva presència propera per observar-los, ara és un bon moment per posar les menjadores.

Se'ls hi pot proporcionar l'aliment per a ocells que es ven normalment en les graneries. És molt efectiu el cacauet cru. Recordeu que l'aliment no pot ser salat ni torrat.

A Torrelles de Llobregat, a la botiga de la Cooperativa Agrícola ja subministren cacauet cru i gra.

De les respostes rebudes en una enquesta realitzada l'any 2019 es deduïa que les espècies que més visitaven les menjadores eren: Mallerenga carbonera (*Parus major*), Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*), Mallerenga emplomallada (*Lophophanes cristatus*), Mallerenga petita (*Periparus ater*), Pardal comú (*Passer domesticus*) i Lluer (*Carduelis spinus*).

A finals del mes d'octubre ja s'han vist, visitant les menjadores, alguns exemplars de Lluer.

Altres espècies d'aus hivernants en el nostre entorn que s'han observat a l'octubre són el Pardal de bardissa (*Prunella modularis*), Titella (*Anthus pratensis*) i Sit negre (*Emberiza cia*).

Enguany es vol tornar a repetir el taller de construcció de menjadores que es va realitzar el 2019. També es farà coincidint amb la Festa Major de Sant Martí, a la plaça de l'Ajuntament, el dissabte, 13 de novembre, al matí.

Exemplar de Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) fotografiat per Neus Planas el 27 d'octubre, a la passera del raval Perruca.

NOU ATLES DELS OCELLS NIDIFICANTS DE CATALUNYA

L'ICO ens ha comunicat les condicions de prevenda de la publicació del nou Atles del Ocells Nidificants de Catalunya. A continuació reproduïm el text del correu rebut.

Com us vam informar fa uns dies, la prevenda del nou Atles dels Ocells Nidificants de Catalunya ja està en marxa a la botiga Oryx.

L'Atles dels ocells nidificants a Catalunya: Distribució i abundància 2015-2018 i canvi des de 1980, publicat per l'ICO i Cossetània, estarà disponible a les llibreries a principis de desembre i, gràcies als seus 1.500 mapes, 500 gràfics i 233 fitxes d'espècies, serà la nova font de referència sobre la distribució, abundància i canvi dels ocells nidificants a Catalunya. Una fita que ha estat possible gràcies a la inestimable ajuda dels més de mil col·laboradors del projecte i al suport econòmic del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya i la Fundació Zoo Barcelona

Amb aquesta oferta de prepublicació podeu aconseguir l'Atles a un preu especial:

Si sou socis de l'ICO, l'oferta de prepublicació serà de 49€. Per aplicar el descompte, haureu de posar el codi ICO21 quan feu la comanda online. Important! L'aplicació del codi només serà vàlida si el nom del comprador està al llistat actualitzat de socis.

Si heu sigut col·laboradors actius de l'atles, l'oferta de prepublicació serà de 38€. Podreu obtenir el descompte posant el codi COLICO21 en fer la comanda online. Important! Només s'aplicarà el descompte a les persones que es trobin en aquesta llista de col·laboradors.

Per als no socis ni col·laboradors, l'oferta de prepublicació serà de 54€.

Aquesta oferta serà vàlida fins al 30 de novembre. Un cop passada aquesta data, el preu de l'Atles serà de 60€. Podeu fer la reserva online o bé directament a la botiga Oryx (C/Balmes,

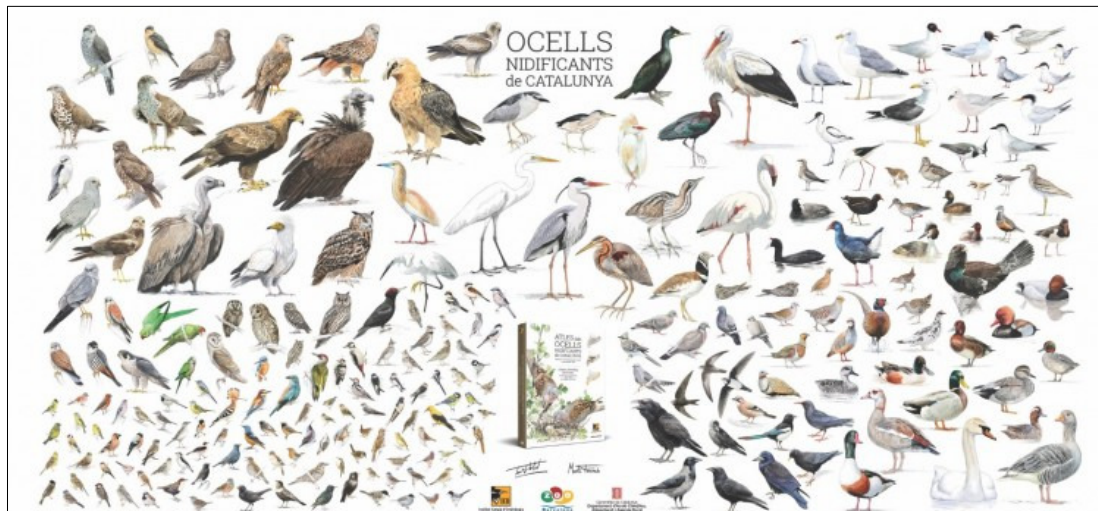
71, Barcelona).

A partir del moment en què els llibres estiguin disponibles (principis de desembre), es podran recollir directament a Oryx sense cap cost addicional o rebre'ls a casa pagant 10 € corresponents a les despeses d'enviament.

Venda de les aquarel·les originals de l'Atles

Coincidint amb la posada a la venda anticipada del nou Atles, l'Institut Català d'Ornitologia, mitjançant la pàgina web i la botiga d'ORYX, també ofereix la possibilitat d'adquirir les precioses aquarel·les originals creades expressament pel Martí Franch i el Toni Llobet per a il·lustrar el llibre. A diferència d'atles anteriors, en què les il·lustracions es van fer directament en format digital, aquest cop s'ha optat per fer-les a l'aquarel·la i així ajudar a finançar el projecte mitjançant la seva venda. Totes les aquarel·les tenen una mida aproximada de 20 a 25 cm d'amplada per 25 a 35 cm d'alçada. Els originals s'entregaran sense marc ni paspartús.

El preu de les aquarel·les és de 125€. Podeu consultar el llistat d'aquarel·les disponibles. Reserva la teva aquarel·la preferida abans que s'esgoti!

Si a més de l'aquarel·la compreu un exemplar de l'Atles, podreu obtenir un descompte de 15€ en l'aquarel·la. Aconseguiu la vostra aquarel·la per només 110€ fent la comanda online juntament amb l'Atles.

L'entrega dels originals es farà després de la publicació de l'atles, prevista a finals de novembre, un cop s'hagi celebrat els actes de presentació del llibre, previstos a principis de desembre.

SEGUIMENT DE LA MIGRACIÓ DE LES AUS A TORRELLES DE LLOBREGAT

Enguany s'han recopilat les dades locals del seguiment de la migració de les aus planejadores i s'han penjat al web Trektellen.

En aquest lloc hi ha la recopilació de moltes estacions de seguiment de la migració

S'ha considerat una sola estació de seguiment les dades recollides des del turó de la Bruguera, des del Tabor o les aportades des d'altres punts de Torrelles de Llobregat.

A continuació reproduïm el total d'observacions realitzades durant el mes de setembre i fins a mitjans d'octubre que hi ha penjat en aquest web esmentat.

S'hi pot entrar i veure al detall les observacions de cada dia, des d'on s'han fet i el nom dels observadors que han aportat les dades.

L'adreça per entrar-hi és:

<https://www-trektellen.nl>

[Trektellen.org] - Comptatges i captures d'ocells migradors

Totals Tabor - Turó de la Bruguera 2021

Espècie	Set	Oct	Total	S	N	Màxim	Presència (%)	Presència (Dies)	Primer	Últim
1. Bernat pescaire	1	0	1	0	1	1 (18 Set)	5	1	18 Set	18 Set
2. Corb marí gros	44	56	100	0	100	56 (10 Oct)	14	3	19 Set	10 Oct
3. Àguila pescadora	2	0	2	0	2	1 (11 Set)	9	2	11 Set	18 Set
4. Aligot vesper europeu	67	2	69	0	69	28 (19 Set)	50	11	4 Set	10 Oct
5. Àguila marcenca	8	2	10	0	10	3 (11 Set)	36	8	5 Set	10 Oct
6. Àguila cuabarrada	3	0	3	0	3	2 (5 Set)	9	2	5 Set	6 Set
7. Esparver comú	36	6	42	0	42	7 (19 Set)	73	16	2 Set	10 Oct
8. Astor comú	6	1	7	0	7	2 (13 Set)	23	5	13 Set	2 Oct
9. Arpella comuna	168	0	168	0	168	85 (12 Set)	41	9	4 Set	25 Set
10. Arpella cendrosa	6	0	6	0	6	3 (12 Set)	18	4	6 Set	18 Set
11. Milà negre	2	0	2	0	2	1 (5 Set)	9	2	5 Set	17 Set
12. Aligot comú	11	5	16	0	16	4 (2 Oct)	50	11	5 Set	10 Oct
13. rapinyaire sp.	28	5	33	0	33	7 (24 Set)	50	11	9 Set	10 Oct
14. Tudó	0	15	15	0	15	15 (2 Oct)	5	1	2 Oct	2 Oct
15. Abellerol comú	92	0	92	0	92	32 (4 Set)	18	4	4 Set	18 Set
16. Xoriguer comú	139	14	153	0	153	48 (12 Set)	91	20	4 Set	10 Oct
17. Falcó de la reina	2	1	3	0	3	1 (22 Set)	14	3	22 Set	3 Oct
18. Falcó mostatxut europeu	25	4	29	0	29	8 (19 Set)	45	10	11 Set	3 Oct
19. Falcó pelegrí	4	0	4	0	4	2 (25 Set)	14	3	15 Set	26 Set
20. Oreneta cua-rogenca	1	0	1	0	1	1 (4 Set)	5	1	4 Set	4 Set
21. Trencapinyes comú	3	33	36	0	36	24 (3 Oct)	14	3	4 Set	9 Oct
Espècie	Set	Oct	Total	S	N	Màxim	Presència (%)	Presència (Dies)	Primer	Últim
Total	648	144	792	0	792		100	22		
Hores d'observació	55:35	12:00	67:35							

Fora d'aquest període d'observacions es va rebre comunicació de Tomás Blasco de l'observació d'un estol de 36 Grues (*Grus grus*) sobrevolant el centre urbà en direcció a can Güell, el dilluns 25 d'octubre, a les 12 hores.

Així mateix aquest grup en migració es va veure des de can Güell per Ricard Nadal.

També és interessant la fotografia, feta al turó de la Bruguera, per Juan Mora, d'un exemplar molt clar d'Aligot comú (*Buteo buteo*) el dissabte, 2 d'octubre.

PROJECTE ORENETES

El grup d'ornitologia de l'ANT va fer el seu primer cens local de nius d'Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) l'any 2001. L'any 2005 es va tornar a fer i, a partir de l'any 2007, coincidint amb l'inici del Projecte Orenetes de l'Institut Català d'Ornitologia, s'ha fet cada any fins ara.

A continuació reproduïm una informació del Butlletí electrònic **Al Vol** de l'ICO on s'informa del nou mapa interactiu del web del Projecte Orenetes.

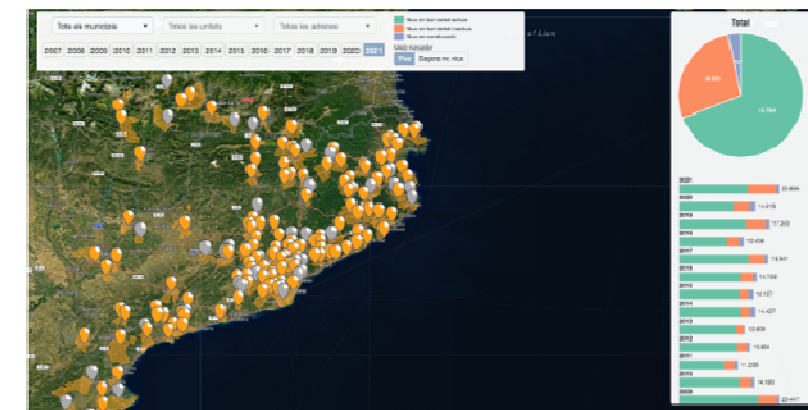

Nou mapa interactiu a Orenetes.cat

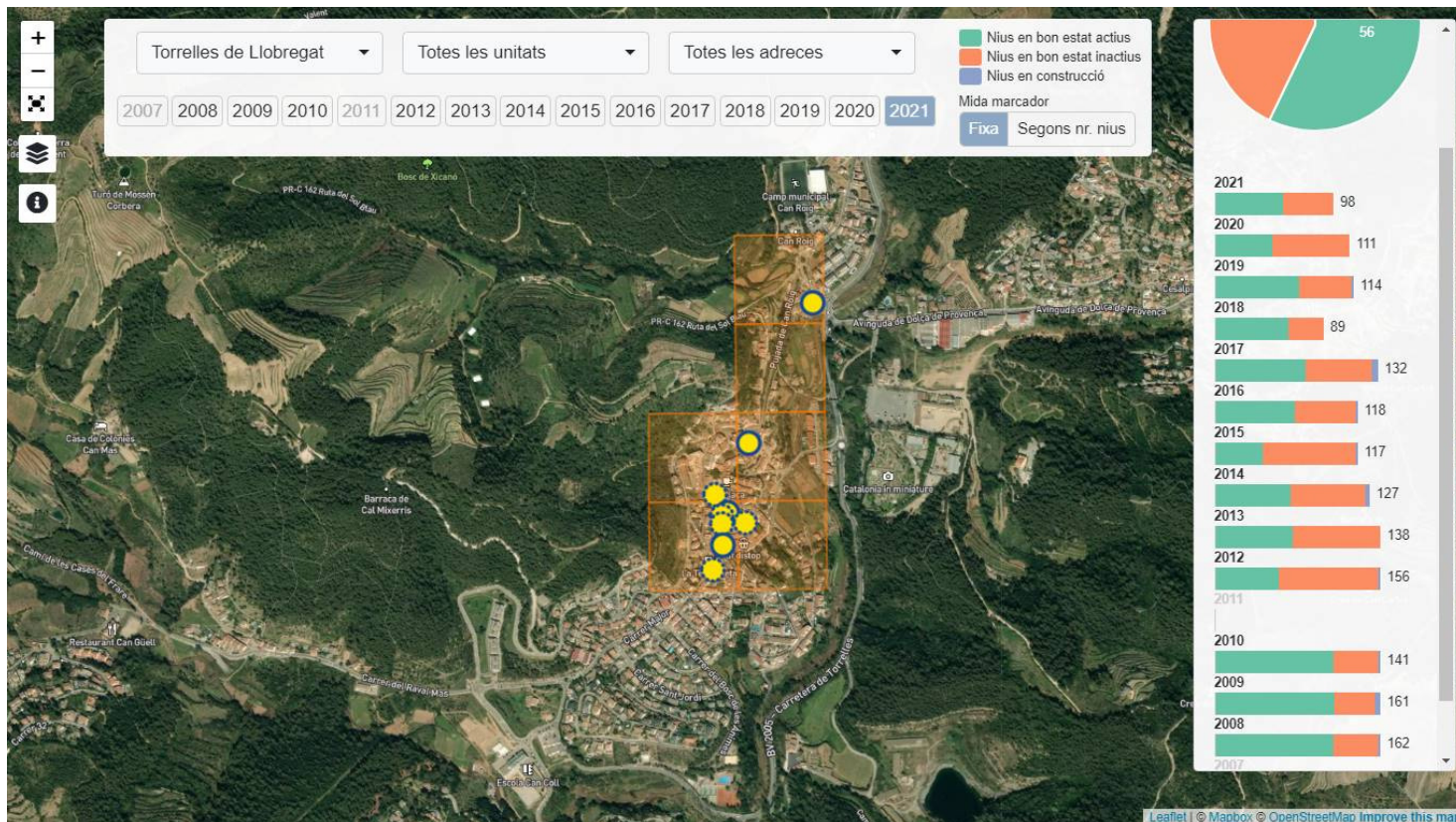
Fa un temps que ens ho demaneu i per fi podem anunciar que ja està disponible el nou **mapa interactiu** del web **orenetes.cat**

A l'antiga web **orenetes** podíeu consultar el mapa per veure en quines adreces es trobaven els nius i si aquests estaven ocupats o no.

Amb el nou mapa, no només podreu fer aquesta consulta, sinó que podreu veure quants nius actius s'han comptat a la mateixa adreça durant els anys que fa que funciona el projecte. Serà una eina molt útil per constatar si les poblacions d'orenetes augmenten o disminueixen en determinades localitats o adreces.

A continuació reproduïm una captura de pantalla d'aquest nou mapa interactiu, amb les dades de Torrelles de Llobregat, on hi falten els resultats del 2007 i el 2011.

Què és el Projecte Orenetes?

El projecte Orenetes és una iniciativa d'estudi dels ocells i el medi urbà basada en la participació ciutadana i en el seguiment dels nius d'oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*) dels pobles i ciutats de Catalunya, Balears i País Valencià.

25è ANIVERSARI DE LA PLANTA DE COMPOSTATGE

Enguany farà 25 anys de la construcció de la planta de compostatge al peu del Montpedrós, a prop de can Gallina.

A continuació reproduïm una informació del web municipal sobre els actes que se celebraran amb motiu d'aquest aniversari.

Se celebren els 25 anys de la planta de compostatge

El dia 13 de novembre es farà un acte obert a la ciutadania que inclourà una visita guiada per a la qual és necessari inscripció prèvia

28/10/2021

La planta de compostatge de Torrelles de Llobregat va ser la primera de Catalunya, i de tot l'Estat, on es va començar a tractar la fracció orgànica de residus municipals (FORM), l'any 1996. Es vol celebrar aquesta efemèride amb un acte obert a la ciutadania que es farà el 13 de novembre a les 10 hores i que estarà presidit per l'alcalde i per directius de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya. S'oferirà una visita guiada a tothom qui vulgui conèixer-ne el funcionament. Les persones interessades tenen fins al dimecres 10 de novembre per a formalitzar la inscripció a través del correu electrònic mediambient@torrelles.cat, adjuntant el nom complet, el DNI i un telèfon de contacte.

Actualment, a la planta de compostatge de Torrelles de Llobregat es tracten unes 4.500 tones anuals de fracció orgànica, provinent dels residus orgànics que la ciutadania de diversos municipis metropolitans separa selectivament, i s'hi produeixen unes 1.000 tones de compost a l'any. El compost obtingut al llarg dels darrers anys ha estat de molt bona qualitat, amb certificació per usar-lo en agricultura ecològica. En l'actualitat s'utilitza tant per a l'agricultura com per a la jardineria.

MUNTANYES DEL BAIX

Des del Consell Comarcal del Baix Llobregat ens han enviat un correu electrònic convidant-nos a un taller de participació sobre el patrimoni de les Muntanyes del Baix.

És un comunicat enviat a les entitats relacionades amb la protecció al medi natural de l'àmbit d'actuació de Muntanyes del Baix.

El mes d'octubre passat, des de l'Ajuntament de Torrelles de Llobregat ens van demanar la col·laboració de l'aportació de fotografies per l'elaboració de cartells de senyalització d'algunes rutes que transcorren per Torrelles.

Seria interessant la participació d'alguns membres de l'ANT en aquest taller, perquè alguns membres de la junta treballen o no hi poden participar, ja que així podríem rebre informació dels criteris amb els quals vol actuar el Consell Comarcal.

Només cal recordar diverses problemàtiques que afecten el medi natural del nostre entorn com ara, per exemple, les coves de can Riera.

Fotografia de Juan Mora cedida per als cartells de Muntanyes del Baix.

Benvolguts, Benvolgudes,

Ens adreçem a vosaltres per tal de convocar-vos al **Taller Participatiu "El Patrimoni a les Muntanyes del Baix: accions compartides per valoritzar-lo i promoure activitats socials i turístiques vinculades"** del dimecres 3 de novembre de 2021, de 17h a 19h en format virtual. L'objectiu del taller és fer una posada en comú de propostes per donar a conèixer i valoritzar el patrimoni existent a les Muntanyes del Baix. Aquest taller s'emmarca en les 11enes jornades de Patrimoni del Baix Llobregat.

Amb la vostra participació al taller, que estarà dinamitzat per una consultoria especialitzada que ens ajudarà a endreçar les idees, podreu aportar el vostre punt de vista, experiència i expertesa a les propostes que en sorgeixin, i que serviran de referència com a accions a promoure en aquest àmbit.

Les inscripcions (obligatòries) estaran obertes fins el 2 de novembre i es poden fer a l'enllaç

<https://www.elbaixllobregat.cat/formulari/inscripcions-sessi%C3%B3-de-patrimoni-muntanyes-del-baix>

Teniu tota la informació al programa adjunt. Més informació sobre el taller a tpalou@elbaixllobregat.cat

Trini Palou

Oficina Tècnica de les Muntanyes del Baix
Departament de Dinamització Agroteritorial
Consell Comarcal del Baix Llobregat

FESTA MAJOR DE SANT MARTÍ 2021

L'11 de novembre és la festa major de Sant Martí a Torrelles de Llobregat. L'ANT hi desenvolupa, coincidint amb la festa, diverses activitats que ja anunciem per una altra banda.

A continuació reproduïm algunes activitats que figuren al programa de festes que, organitzades pel CET, ajuden al coneixement del nostre entorn, o bé són organitzades per l'àrea de medi ambient municipal.

El dissabte, 13 de novembre, coincidint amb el Taller de construcció de menjadores per als ocells que organitza l'ANT, es realitza, al carrer Major, l'Espai del Medi Ambient, amb diverses parades i activitats.

FESTA MAJOR DE SANT MARTÍ 2021

**6è
MERCAT
D'INTERCANVI I
SEGONA MÀ**

Dissabte, 13 de novembre, de 10.30 a 14h
Plaça de l'Ajuntament, Espai de Medi Ambient

VINE I POSA LA TEVA PARADA!

Nosaltres posem les taules i cadires
Inscripció oberta a particulars, associacions i entitats
a mediambient@torrelles.cat

Ajuntament de
Torrelles de Llobregat

ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA
DE LA PREVENIÇÃO
DE RESÍDUOS

PLA de les BRUIXES
ASSOCIACIÓ DONES de TORRELLES

Diumenge, 7 de novembre

9 h / Plaça de l'Ajuntament

Marxa nòrdica. Perquè és diferent caminar amb bastons?

Millorem la nostra condició física, perfeccionem la tècnica i augmentem el nostre benestar, tot fent esport en grup a l'aire lliure.

Recorregut d'uns 11 quilòmetres, al voltant de 2 hores i mitja. Pots venir a caminar encara que no tinguis bastons.

Cal inscripció prèvia (fins el 4/11) a Nins i Nines o a www.cetorrellenc.cat

Organitza: Centre Excursionista Torrellenc

Dissabte, 13 de novembre

9 h / Escola de Can Coll

Rogaine: Orientació a peu, en un temps màxim de 3h.

Caldrà que obtinguis la màxima puntuació possible passant per punts de control que hauràs de trobar amb l'ajut d'un mapa. Tens dos possibilitats:

Obert, pels que ja teniu experiència i porteu un ritme intens; Família, pels que voleu adquirir més pràctica, sou principiants o voleu portar un ritme més relaxat.

La inscripció és individual però el recorregut es pot fer en equip (els menors sempre acompanyats). Necessitaràs portar un mòbil amb lector QR i connexió a internet per registrar els punts de control.

Cal inscripció prèvia (fins el 11/11) a Nins i Nines o a www.cetorrellenc.cat

Dissabte, 13 de novembre

10h a 11 h

Acte de celebració dels "25 anys de la planta de Compostatge de Torrelles de Llobregat" amb parlaments i visita guiada gratuïta oberta a tota la ciutadania. Inscripció: mediambient@torrelles.cat. Exposició Compost.

Espai del Medi Ambient:

Mercat de segona mà i d'intercanvi. Reduïm residus i allarguem la vida dels productes (inscripció prèvia a l'Ajuntament o a través de mediambient@torrelles.cat. Col·labora: Associació de Dones Pla de les Bruixes.

Parades informatives i tallers de sensibilització.

Solidança: Taller de sensibilització ambiental per a nens i nenes.

Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB): "Aprofrita". Taller infantil d'aprofitament de la fruita.

Diputació de Barcelona. "Vull un món de colors". Activitats infantil.

Regidoria de Medi Ambient: Informa't i participa. No et quedis sense el teu embut per reciclar l'oli.

- **"El món de les portes joc".** Instal·lació de jocs lúdics per a nens realitzada amb portes.

- **Exposició al carrer ORGÀNICA.** Conèixer el procés de transformació de la fracció orgànica fins a obtenir-ne compost.

- **ADF.** Descobreix que fan i com s'organitzen.

CREU DE CAN CARTRÓ

A la serralada litoral, entre les muntanyes del Montpedrós, el Montbaig i el Tabor hi ha un turó de 338 metres denominat Pi de can Cartró o Creu de can Cartró que llinda amb els termes municipals de Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló i Torrelles de Llobregat.

A primeries del segle XX va desaparèixer d'aquesta muntanya un Pi ver (*Pinus pinna*) monumental i l'any 1956 la secció santboiana de la UEC hi va plantar una creu de terme.

Des de fa uns quants anys s'hi celebra un aplec en el que hi participen centres excursionistes i representants municipals dels quatre pobles.

A continuació reproduïm una informació extreta del web municipal de Torrelles de Llobregat.

Una delegació torrellenca participa en la 13a Pujada a la Creu de Can Cartró

18/10/2021

La iniciativa, que se celebra des del 2006, agermana els municipis de Sant Boi, Santa Coloma de Cervelló, Sant Climent de Llobregat i Torrelles

El diumenge 17 d'octubre es va celebrar la pujada a la Creu i Pi de Can Cartró, una iniciativa organitzada per Òmnium Sant Boi de Llobregat amb la col·laboració dels ajuntaments de Sant Boi, Santa Coloma de Cervelló, Sant Climent de Llobregat i Torrelles, que aquestany ha arribat a la seva 13ª edició. Una delegació torrellenca va sortir a les 9 hores de la plaça de l'Ajuntament i va caminar fins arribar a la Creu de Can Cartró, on representants d'Òmnium i algunes autoritats locals, entre elles l'alcalde de Torrelles, Ignasi Llorente, van adreçar unes paraules a les persones assistents.

La pujada se celebra des del 2006 per commemorar l'aixecament, l'any 1956, de la Creu de Can Cartró per part de la secció santboiana de la Unió Excursionista de Catalunya (UEC). Els quatre pobles veïns s'agermanen cada mes d'octubre al voltant de la creu per recordar aquesta efemèride.

El Pi de can Cartró desaparegut. Arxiu.

A l'esquerra el turó del Pi de can Cartró, a la dreta la masia. Arxiu.

LA CAÇA I EL GEPEC

Reproduïm, a continuació, un article publicat al web del Gepec que fa referència a un incident en el primer dia de la temporada de caça.

La caça amenaça la fauna protegida

El primer dia de la temporada de caça desapareixen a un rapinyaire a Móra d'Ebre

18/10/2021

Rapinyaire ferit el primer dia de cacera

Malauradament, és habitual que amb l'inici de la temporada de caça comencin a arribar notícies d'animals d'espècies protegides mortes o ferides per caçadors. El passat dimarts 12 d'octubre s'iniciava la temporada ordinària de cacera que s'allargarà fins al febrer. Durant aquests mesos, milers de caçador del país tenen l'oportunitat de sortir a la muntanya a practicar aquesta activitat.

*El primer dia de la temporada de cacera, uns excursionistes van alertar a l'instant al GEPEC-EdC que un caçador va disparar sobre un rapinyaire que volava a Móra d'Ebre, a la zona de la Picossa. L'au que va caure greument ferida va resultar ser un astor (*Accipiter gentilis*), rapinyaire típic de zones boscoses que, com tota la resta de rapinyaires (àligues, falcons, voltors...), està totalment protegit per la llei i la seva cacera està totalment prohibida, perseguida i penada.*

Des del GEPEC-EdC vam poder donar instruccions als excursionistes sobre què fer i com actuar en aquests casos. Per sort, l'ocell encara era viu i els excursionistes el van poder recollir. L'astor estava greument ferit pels trets, i va ser entregat als Agents Rurals per tal de derivar-lo a un centre de recuperació de fauna salvatge per intentar-li salvar la vida. També es va informar als Agents Rurals dels fets per tal d'intentar depurar les responsabilitats que es derivin d'aquests actes.

Per part del GEPEC-EdC es presentarà una denúncia per tal que s'intentin depurar les responsabilitats sobre el culpable del tiroteig de l'astor i, si escau, sobre l'Àrea Privada de Cacera, que, segons la llei, també n'és responsable.

No és un cas aïllat

El cas d'aquest rapinyaire, que podria semblar anecdòtic i esporàdic, és una constant durant tota l'època de cacera. Cada any molts animals d'espècies protegides, molts dels quals en greu perill d'extinció, són morts o ferits pels caçadors. Els centres de recuperació, un cop iniciada la temporada de cacera, ràpidament s'omplen d'animals tirotejats. Molts d'aquests animals arriben ja morts. Els que arriben ferits s'intenten curar i recuperar per tal de poder-los tornar a alliberar a la natura. Malauradament molts dels ferits quedaran com irrecuperables i mai més podran ser alliberats.

Tot i la gran quantitat d'animals protegits ferits o morts que són recollits, cal tenir en compte que aquests corresponen a una part molt petita dels que realment són afectats. La majoria d'aquests animals quedaran tirats al camp sense que ningú els trobi ni els reculli i sense que entrin a formar part de cap estadística i, per tant, sense computar com animals protegits afectats per l'activitat cinegètica.

Cal tenir en compte que la llei responsabilitza tant als caçadors com a les mateixes àrees privades de cacera (APC) dels animals protegits que poden ser morts o afectats dins els seus límits. Tot i això, no és gens habitual que l'administració acabi demanant aquestes responsabilitats sobre els gestors de les APC i, davant la complexitat de descobrir els causants de la mort o de les ferides dels animals protegits, normalment aquestes greus agressions sobre la fauna queden impunes.

El GEPEC-EdC posa en dubte el sentit de la cacera en ple segle XXI en trobar-se en situacions com aquestes. Tirotejar a espècies protegides és del tot injustificat, i més que no es demanin responsabilitats arran d'aquests fets. És incomprendible que l'administració tingui coneixement dels greus impactes que aquesta activitat té sobre les espècies protegides i que no actuï per tal d'evitar aquests fets i per tal de depurar responsabilitats sobre els responsables d'aquests actes.

Des de l'entitat, insistim que en cap cas volen responsabilitzar a tots els caçadors del país de la mort d'espècies protegides, però cal admetre que l'activitat cinegètica, en el seu conjunt, té uns greus impactes sobre espècies protegides, moltes de les quals es troben en greu perill d'extinció.

Volem aprofitar per fer una crida per tal que qualsevol persona que vegi que algú dispara a una espècie protegida o que observi qualsevol altra activitat il·legal contra la fauna salvatge truqui al 112 per tal d'avisar als agents rurals i, així, entre tothom, erradicar aquestes pràctiques. També cal trucar al 112 en cas de trobar qualsevol animal salvatge ferit o mort per tal que sigui recollit o traslladat a un centre de recuperació.

ASSEMBLEA DE SOS BAIX LLOBREGAT I L'HOSPITALET

L'ANT com a associació adherida a la plataforma SOS Baix Llobregat i l'Hospitalet ha rebut la convocatòria de la primera assemblea presencial d'aquesta entitat que es realitzarà el dissabte, 6 de novembre, a les 10 del matí, a l'Ateneu Santboià.

A continuació reproduïm el text del correu rebut.

RECORDEU!

El 6 de novembre, assemblea de SOS Baix Llobregat i l'Hospitalet a Sant Boi
30 d'oct. 2021

Benvolguts, benvolgudes,

Els preparatius per a la primera assemblea presencial de SOS Baix Llobregat i l'Hospitalet avancen. Com recordareu, ens trobarem dissabte vinent, 6 de novembre de 2021, a partir de les 10 h a l'Ateneu Santboià, a l'avinguda Maria Girona, 2, de Sant Boi de Llobregat. Molt a prop de l'ajuntament i a un minut a peu de l'estació de Sant Boi dels FGC:

<https://goo.gl/maps/ApZPiLHEEt1RANh58>

A partir de les 10 h farem la fira d'entitats, amb les paradetes de les associacions i col·lectius que vulguin participar-hi, i a partir de les 11 h hi haurà tres tallers simultanis:

L'urbanisme i l'habitatge. Per un nou model territorial i una reorientació total de l'urbanisme metropolità. Amb Jordi Romero Sabí, arquitecte, Quim Roca (Sindicat de Llogateres de l'Hospitalet de Llobregat), Martí Aguilà i Recha (PAH Cornellà de Llobregat), moderat per Isis Sanpera (Salvem l'entorn de la Colònia Güell).

La sostenibilitat alimentària i el Parc Agrari. Amenaces i reptes de l'agricultura al Baix Llobregat. Amb Olivier Chantry (Unió de Pagesos) i representants d'altres d'experiències de producció agrària al Baix Llobregat, moderat per Tona Mangués (Bicibaix).

Els espais naturals i l'aeroport. Hem aturat l'ampliació. I ara, què? Amb Ariadna Cotén i Joan Manel del Llano (Zeroport), moderat per Elena Idoate (Ni un pam de terra).

A les 12.30 h començarem l'assemblea oberta amb una breu presentació dels resultats dels tres tallers i, a continuació, Jaume Grau, de les Agulles-Ecologistes en Acció, explicarà quines han estat les activitats de SOS Baix Llobregat i l'Hospitalet des de la formació de la plataforma fins avui.

En l'assemblea debatrem quines haurien de ser les pròximes passes de la plataforma, en l'impuls de les diferents lluites locals i en la suma d'esforços contra els projectes i macroprojectes urbanístics que amenacen el futur del Baix Llobregat. Acabarem la trobada a les 14.30 h.

No cal dir que us hi esperem. Assegureu-vos que almenys una persona en representació de la vostra entitat o el vostre grup participa en l'assemblea, perquè pugui continuar la suma d'esforços que hem aconseguit fins ara.

Us adjuntem el cartell de la trobada, perquè en pugueu fer divulgació.

Fins el dia 6!

Grup tècnic de coordinació SOS Baix Llobregat i l'Hospitalet

ACORDS DE CUSTÒDIA DELS OLIVERARS DE LES TERRES DE L'EBRE

El GEPEC té un projecte de creació d'una Reserva dels Oliverars Monumentals de les Terres de l'Ebre. Ens fem ressò del primer acord de custòdia d'una finca per a crear aquesta reserva. Reproduïm a continuació la informació extreta del seu web.

Oliverars monumentals: primer acord de custòdia

01/10/2021

L'acord es signa amb una finca de la partida d'Arión, a Uldecona, d'oliverars monumentals.

El passat 4 d'agost, el GEPEC-EdC va signar el primer acord de custòdia amb els propietaris d'una finca d'oliverars monumentals. Es tracta d'una finca de 3,60 ha, de la partida d'Arión, al terme d'Uldecona. Bona part de les oliveres de la finca són monumentals, constituint, en el seu conjunt, un "oliverar monumental": un ecosistema únic al nostre país. La finca es troba entre la Serra de Godall i els Secans del Montsià, ambdós espais inclosos a la xarxa europea d'espais naturals protegits, la «Xarxa

Natura 2000». Aquesta és una de les zones amb una major concentració d'oliveres monumentals de les Terres de l'Ebre.

Aquesta finca passarà a formar part de la «Reserva dels Oliverars Monumentals de les Terres de l'Ebre» que està creant el GEPEC-EdC. L'acord de custòdia estableix un marc de col·laboració entre el GEPEC-EdC i la propietat de la finca per tal de col·laborar en la gestió i conservació de la mateixa.

Els objectius principals de l'acord són la conservació de la finca i els seus valors culturals i naturals, prioritzant la conservació de les oliveres monumentals i de l'oliverar en el seu conjunt. També conservar i protegir tot el patrimoni cultural lligat amb el seu cultiu tradicional.

Conservació de la biodiversitat

És, doncs, necessari conservar i restaurar els marges i les barraques de pedra seca, els aljubs, etc. i afavorir a conservar la biodiversitat, amb especial atenció per les espècies amb major perill de desaparèixer, com poden ser l'esperver cendrós, una espècie de rapinyaire protegida i que troba en aquests hàbitats zones de caça i refugi per nidificar, així com altres espècies clau de la fauna i flora.

Una de les primeres accions per part del GEPEC-EdC és la redacció d'un pla

de gestió de la finca per determinar i planificar les accions de conservació del medi natural i cultural a dur a terme i establir un programa de seguiment de la biodiversitat present a la finca.

Un altre dels objectius de les "Reserva d'Oliverars Monumentals" promoguda pel GEPEC-EdC serà el desenvolupament d'un nou model agrari en que la conservació del paisatge, la valorització de les mateixes oliveres, dels oliverars monumentals i del patrimoni associat al seu cultiu i la gestió i conservació activa de la biodiversitat. Aquests han de ser els eixos prioritaris d'actuació, tot treballant sota els preceptes que marca l'agricultura ecològica.

Aquest nou concepte d'agricultura, totalment implicada en conservar el patrimoni dels oliverars monumentals i de la biodiversitat, ha d'esdevenir el model a partir del qual obtenir un producte d'alt valor: l'oli d'oliverars monumentals. Aquest oli ha d'estar produït a partir de pràctiques que beneficien la biodiversitat i la conservació del paisatge associat a aquests oliverars únics, que aportaran un valor afegit a aquest oli únic que ha de garantir la rendibilitat del cultiu d'aquests oliverars i, a la vegada, garantir-ne el seu futur.

Per evitar que les oliveres monumentals siguin venudes i expoliades hem de passar a una agricultura de futur en que aquestes mateixes oliveres, úniques, esdevinguin elements de dinamització socioeconòmica dels pobles de les Terres de l'Ebre.

Busquem nous acords de custòdia d'oliverars Monumentals a les Terres de l'Ebre

Des del GEPEC-EdC seguim impulsant el nostre projecte de conservació d'oliverars monumentals. Volem col·laborar amb propietaris d'oliverars monumentals. Per canalitzar aquests acords s'utilitza la "custòdia del territori", una manera de col·laboració i implicació entre els propietaris de finques i entitats ambientals per treballar en la conservació i millora de les finques. Aquesta figura té un reconeixement explícit de la Generalitat de Catalunya.

Quan parlem d'oliveres monumentals ens referim a arbres de centenars o fins i tot milers d'anys, exemplars imponents que al nostre territori es concentren majoritàriament a les Terres de l'Ebre, al voltant del riu Sènia, units a aljubs, barraques, marges de pedra seca i altres elements patrimonials, formant un dels paisatges agraris més bells i més antics d'Europa.

Les oliveres monumentals de les Terres de l'Ebre, per la seva importància, han estat reconegudes internacionalment per la FAO (òrgan de l'Organització de les Nacions Unides ONU, per a l'agricultura i l'alimentació) que l'any 2018 les va declarar "Sistema Important del Patrimoni Agrícola Mundial", declaració anàloga a la de Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO.

Malgrat tot, moltes d'aquestes oliveres monumentals, patrimoni únic de les Terres de l'Ebre, són arrencades per marxants per tal d'exportar-les i vendre-les a terres llunyanes on seran utilitzades com a elements ornamentals. Aquests anys hem perdut centenars d'aquests exemplars i alguns oliverars majestuosos han acabat convertits en solars erms, amb les oliveres arrencades i expoliades, els marges de pedra seca, les barraques i els aljubs ensorrats, la biodiversitat eliminada...

Malauradament, tot i la recent aprovació de la Llei catalana de protecció de les oliveres monumentals, que des del GEPEC-EdC trobem del tot insuficient, aquest expoli, a hores d'ara, no ha parat.

Llei 6/2020 del 18 de juny de protecció, conservació i posada en valor de les oliveres i els oliverars monumentals. Departament de la Presidència.

Cedida Salvem lo Montsià

Què busca el GEPEC-EdC?

Des del GEPEC-EdC plantegem acords de llarga durada amb propietaris d'oliverars monumentals, ja que l'objectiu és aconseguir que aquestes finques s'integrin en un projecte durador en el temps per tal de canviar-ne el seu cultiu i valoritzar tant

el seu oli com els valors patrimonials associats.

L'entitat està treballant en la creació la "Reserva dels Oliverars Monumentals de les Terres de l'Ebre", on s'implementarà un projecte de reconversió agrària ecològic i sostenible que possibiliti una revitalització socioeconòmica lligada amb la conservació de les oliveres i els oliverars monumentals, la seva valorització i promoció i en la conservació d'aquests oliverars com espai d'alt interès ambiental, hàbitat d'espècies de conservació prioritària com l'esperver cendrós o l'àliga cuabarrada.

També es vol engegar una estratègia de valorització d'aquests oliverars monumentals per tal que puguin esdevenir l'eix vertebrador d'un model turístic sostenible, basat en la descoberta d'aquests arbres monumentals. Aquest model turístic, que ha de ser ordenat, sostenible i compatible amb la preservació de les pròpies oliveres i de les espècies que habiten aquests espais ha de facilitar, encara més, la revitalització socioeconòmica de les poblacions de les Terres de l'Ebre on hi trobem aquests arbres únics.

Tot això ens ha de portar a l'objectiu final del projecte que no és altre que aconseguir que les oliveres i els oliverars monumentals es conservin, que el seu cultiu tingui futur i sigui rendible econòmicament i sostenible ecològicament, que la presència d'aquestes oliveres esdevingui un orgull per les poblacions on es troben aquests arbres i pels seus propietaris i que el cultiu d'aquests arbres esdevingui

una eina important per la conservació de la biodiversitat, sobretot per espècies clau com les esmentades.

Això ha de permetre revertir l'actual dinàmica, provocada per la no rendibilitat del cultiu d'aquests arbres, d'abandonament de molts oliverars monumentals i de la venda d'aquests arbres als marxants d'arbres ornamentals. També ha de permetre un canvi en l'actual model de cultiu de les oliveres monumentals, especialment insostenible i agressiu ambientalment. De l'actual model agroquímic, pràctica basada en l'ús intensiu d'herbicides i de fitosanitaris, es vol incentivar el pas a l'agricultura ecològica, respectuosa amb el medi ambient i amb la conservació de la biodiversitat.

Olivera monumental. Foto Xavi Jiménez. GEPEC-EdC

CALENDARI DE REUNIONS I ACTIVITATS DE L'ANT

Dilluns, 29 de novembre, a les 19 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió del grup d'ornitologia.**

Dilluns, 29 de novembre, a les 19,30 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

Les reunions de la junta directiva de l'ANT són obertes a la participació de tots els membres de l'associació, amb veu i sense vot.
Les reunions del grup d'ornitologia són obertes a la participació de totes aquelles persones que tinguin interès en el món de les aus.

ACTIVITATS DE L'ANT

Sant Martí 2021

Dijous, 18 de novembre, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Pompeu Fabra,

Presentació del bloc:

Flors silvestres de Torrelles

*Petit recull de la flora del nostre entorn
Usos i curiositats*

Tot seguit,

Acte de lliurament dels premis
de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc

Inauguració de l'exposició de les fotografies seleccionades del concurs

Del 18 al 30 de novembre, a la Biblioteca Pompeu Fabra

Exposició de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc

Diumenge, 7 de novembre, a les 16 hores, a la plaça de l'Església. **Passejada per observar els ocells del nostre entorn.** Cal avisar de l'assistència. T. 936890366.

Dilluns, 8 de novembre, a les 20 hores, a la masoveria de can Sostres. Reunió del jurat de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc.

Dissabte, 13 de novembre, de les 10,30 hores fins el migdia, a la plaça de l'Ajuntament. **Taller de construcció de menjadores per als ocells.**

Dijous, 18 de novembre, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Pompeu Fabra. Presentació del bloc: **Flors silvestres de Torrelles.** I després **Acte de lliurament dels premis de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc.**

Del dijous, 18 al dimarts, 30 de novembre, a la Biblioteca Pompeu Fabra. **Exposició de les fotografies de l'11è Concurs de fotografia naturalista torrellenc.**

Dimarts, 30 de novembre. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies corresponents al mes de novembre del **20è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus.** Si voleu participar en aquest concurs demaneu de rebre les fotografies per correu electrònic a l'adreça: salessergi@gmail.com

COP26 A GLASGLOW

El diumenge, 31 d'octubre s'ha inaugurat la 26a Conferència Mundial pel Clima (COP26).

Organitzada pel Regne Unit juntament amb Itàlia, que ostenta la presidència del G-20 enguany, la COP26 se celebrarà a Glasgow entre el 31 d'octubre i el 12 de novembre. Inicialment s'havia de fer el novembre del 2020, però finalment es va ajornar per la pandèmia.

A continuació reproduïm dues fotografies distribuïdes per agència. Són de l'obertura de la conferència i dels manifestants.

Durant més de dues setmanes la comunitat internacional discutirà a la COP26 els principals reptes climàtics i s'espera que els governs de tot el món aclareixin els seus plans per reduir emissions. Tanmateix, les organitzacions ecologistes com la Xarxa d'Acció Climàtica són escèptiques sobre els avenços que es puguin fer, després de l'experiència dels acords anteriors incomplets.

L'últim Informe de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic indica que no s'estan complint els objectius de l'Acord de París i que les emissions contaminants continuen augmentant.